

זוהר היומי

זוהר שמות – דף מ ע"א

פרשת בא

◆ הקטע מתחיל בדף הקודם (ל"ט ע"ב) ומסתיים בדף זה ◆

טקסט הזוהר

מֶלֶךְ דָּא לִיָּהּ, עַל יְדוּי דְּאַבְרָהָם, דְּכַתִּיב (בראשית טו) וַיְהִי הַשָּׁמֶשׁ לְבוֹא וְתִרְדְּמָה נָפְלָה
עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה גְדוֹלָה נּוֹפֶלֶת עָלָיו. אֵימָה: כְּתָרָא חָדָא. חֲשֵׁכָה: כְּתָרָא
אַחֲרָא. גְדוֹלָה: הָאִי דְּהִיא רַבְרָבָא מְכֻלָּא. וְאַף עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא קָרָא דָּא עַל שְׂאֵר
שְׁעֻבוּדֵיהּ דִּישְׂרָאֵל, וְכֻלָּא הָוָה. כְּגֻוֹנָא דָּא, (שמות י"ז) כִּי מָחָה אֶמְחָה, אֶתוֹן מִתַּתָּא,
וְאַנָּא מַעֲיָלָא.

תרגום לעברית

לָמָּה בֵּין הָעֲרִפִּים? בְּשַׁעַה שְׁהָדִין תְּלוּי וּבְשַׁעַה שְׁדִּכְרָה זֶה נִמְסָר לוֹ עַל יְדֵי אַבְרָהָם,
שְׁכָתוּב (בראשית טו) וַיְהִי הַשָּׁמֶשׁ לְבוֹא וְתִרְדְּמָה נָפְלָה עַל אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֲשֵׁכָה
גְדֹלָה נּוֹפֶלֶת עָלָיו. אֵימָה - כְּתָרָא אַחֲדָא. חֲשֵׁכָה - כְּתָרָא אַחֲרָא. גְדֹלָה - זֶה הִיא הַגְדוּלָה
מִהַכֹּל. וְאַף עַל גַּב שְׁבָאֲרָנוּ פְּסוּק זֶה עַל שְׂאֵר שְׁעֻבוּדֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל הָיָה. כְּמוֹ
זֶה כִּי מָחָה אֶמְחָה, אֶתֶם מְלַמְטָה, וְאַנִּי מְלַמְעָלָה.

תנא, לא נפקו ישראל ממצרים, עד דאתברו כלהו שלטונין דלעילא (משלשוליהון) משולטניהון, ונפקו ישראל מרשותהון, ואעלו לרשותא קדישא עלאה בקודשא בריך הוא, ואתקטירו ביה, הך הוא דכתיב, (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מאי טעמא עבדי הם. אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, דאפקית להו מרשותא אחרא, ועאלית לון ברשותי.

תרגום לעברית

שנינו, לא יצאו ישראל ממצרים עד שנשברו כל השליטים שלמעלה (מהשתלשלותם) משליטתם, ויצאו ישראל מרשותם, ונכנסו לרשות הקדושה העליונה בקדוש-ברוך-הוא ונקשרו בו. זהו שכתוב כי לי בני ישראל עבדים עבדי הם. מה הטעם עבדי הם? אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים, שהוצאתי אותם מרשות אחרת, והכנסתיים ברשותי.

טקסט הזוהר

והיינו דאמר רבי שמעון, מאי דכתיב, אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם כי כל אוכל מחמץ. אנא הכי אוקימנא, האי שאור, והאי מחמץ, דרגא חד אינון, וכלהו חד. רשו אחר, אינון שלטונין, דממנן על שאר עמין, וקרינן להו יצר הרע, רשותא אחרא, אל נכר, אלהים אחרים. אוף הכי, שאור, ומחמץ, וחמץ, וכלא חד. אמר קודשא בריך הוא, כל הני שני, קיימתו ברשותא אחרא, עבדין לעם אחרא, מכאן ולהלאה דאתון בני חורין, אך ביום הראשון תשביתו שאור מבתיכם. כל מחמץ לא תאכלו. ולא יראה לה חמץ.

והיננו שאמר רבי שמעון, מה זה שכתוב אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם, כי כל אכל מחמצת? אלא כך בארנו, שאור זה ומחמצת זו הן דרגה אחת, וכך אחד. רשיות אחרות, אותם שליטים הממנים על שאר עמים, וקוראים להם יצר הרע, רשות אחרת, אל נכר, אלהים אחרים - אך כך שאור ומחמצת וחמץ, והכל אחד. אמר הקדוש ברוך הוא, כל השנים הללו עמדתם ברשות אחרת, עבדים לעם אחר. מכאן והלאה שאתם בני חורין, אך ביום הראשון תשביתו שאר מבתיכם. כל מחמצת לא תאכלו. ולא יראה לה חמץ.

טקסט הזהר

אמר רבי יהודה, אי הכי כל ימי שתא נמי, אמאי שבעת יומין, דכתיב שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם, שבעת ימים, ולא יתיר. אמר ליה, כל זמנא דאתחייב בר נש לאתחזא גרמיה בן חורין, הכי אצטריה, כל זמנא דלא אתחייב לא אצטריה.

תרגום לעברית

אמר רבי יהודה, אם כך אז גם כל ימי השנה, למה שבעת ימים, שכתוב שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם, שבעת ימים ולא יותר? אמר לו, כל זמן שהתחייב אדם להראות את עצמו בן חורין - כך צריה. כל זמן שלא התחייב - לא צריה.

טקסט הזהר

למלכא דעבד לחד בר נש רופינוס, כל אינון יומין דסליק להאי דרגא, חדי, ולביש לבושי יקר, לבתר לא אצטריה. לשתא אחרא נטיר אינון יומין דסליק ליקירו דא, ולבש אינון לבושין, וכן כל שתא ושתא כהאי גוונא ישראל, כתיב, שבעת ימים שאור לא ימצא, דאינון יומי חדותא, יומין דסליקו ליקרא דא, ונפקו משעבודא אחרא. ובגין כה, נטירין בכל שתא ושתא, יומין דסליקו להאי יקר, ונפקו מרשותא אחרא, ועאלו ברשותא קדישא, ועל דא כתיב, שבעת ימים מצות תאכלו.

לְמַלְךְ שֶׁעָשָׂה אָדָם אֶחָד קָצִין. כָּל אוֹתָם יָמִים שֶׁעָלָה לְדַרְגָּה זוֹ שָׁמַח, וְלִבְשׁ בְּגָדֵי כְבוֹד. אַחֵר כֶּךָ לֹא צָרִיף. לְשָׁנָה אַחֲרֵת שׁוֹמֵר אוֹתָם יָמִים שֶׁעָלָה לְכְבוֹד זֶה, וְלִוְבֶשׂ אוֹתָם בְּגָדִים, וְכֶךָ כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה. כֶּךָ יִשְׂרָאֵל, כָּתוּב שִׁבְעַת יָמִים שָׂאֵר לֹא יִמָּצֵא, שֶׁהֵם יָמֵי שְׁמִחָה, יָמִים שֶׁעָלוּ לְכְבוֹד זֶה וְיִצְאוּ מִשְׁעֶבֶד אַחֵר, וְלִכְּן שׁוֹמְרִים בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה אֶת הַיָּמִים שֶׁעָלוּ לְכְבוֹד הַזֶּה, וְיִצְאוּ מִרְשׁוֹת אַחֲרֵת וְנִכְנְסוּ בִּרְשׁוֹת הַקְּדוּשָׁה. וְעַל זֶה כָּתוּב שִׁבְעַת יָמִים מִצּוֹת תֹּאכְלוּ.

טקסט הזהור

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִצַּת כְּתִיב, כִּמָּה דָּאֵת אָמַר, (יחזקאל א) מִרְאֵת אֱלֹהִים. וְלָמָּה אֶתְקַרִּי מִצַּת. דִּינָא. (רכ"ג ב') דִּינָא קִדִּישָׁא. דִּינָא דְּאֶתְאַחֲדָא בְּשִׁמָּא קִדִּישָׁא. דִּינָא דְּלֹא הָוָה תְּקִיפָא כָּל הָהוּא זְמַנָּא בְּגִוּוּיָּהּ דִּישְׂרָאֵל, דְּהָא קִיָּמָא סִיְהָרָא בְּפִגְמוּתָא. וְעַל דְּקִיָּמָא סִיְהָרָא בְּפִגְמוּתָא, (דברים טז) לָחֶם עֲנִי כְּתִיב.

תרגום לעברית

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, מִצַּת כָּתוּב, כִּמּוֹ שְׁנַאֲמַר מִרְאֵת אֱלֹהִים. וְלָמָּה נִקְרָאוּ מִצַּת? דִּין, דִּין קְדוּשָׁה, דִּין שְׁנַאֲחִז בְּשֵׁם הַקְּדוּשָׁה, דִּין שְׁלֹא הָיָה קִשָּׁה כָּל אוֹתוֹ זְמַן בְּתוֹךְ יִשְׂרָאֵל, שְׁהָרִי הִלְבְּנָה עוֹמֶדֶת בְּפִגָּם, וְעַל שְׁעוּמֶדֶת הִלְבְּנָה בְּפִגְמֶתָה כָּתוּב לָחֶם עֲנִי.

טקסט הזהור

מֵאִי טַעְמָא קִיָּמָא בְּפִגְמוּתָא. בְּגִין דְּלֹא אֶתְפָּרְעוּ, וְלֹא אֶתְגַּלִּיָּא הָאִי אֶת קִדִּישָׁא. גְּזִירִין הָווּ וְלֹא אֶתְפָּרְעוּ, אִימְתִי אֶתְפָּרְעוּ, בְּשַׁעְתָּא דְּכְתִיב, (שמות טו) שֵׁם שֵׁם לֹו חֹק וּמִשְׁפָּט וְשֵׁם נִסָּהוּ, וְאֵף עַל גַּב דְּאוּקִימָנָא הָאִי קָרָא בְּמִלָּה אַחֲרָא, כִּלָּא הָוָה וְיֵאוֹת.

מה הטעם עומדת בפגם? משום שלא נפרעו ולא התגלה אות הכרית הקדוש. מהולים היו ולא נפרעו. מתי נפרעו? בשעה שכתוב (שמות טו) שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו. ואף על גב שפארנו פסוק זה בדבר אחר - הכל היה וראוי.

טקסט הזהיר

ואי תימא דבימי יהושע אתפרעו. לאו הכי, אלא אינון דכתיב, (יהושע ה) וכל העם הילודים במדבר בדרך וגו'. בטר דאתפרעו, אמר קודשא בריך הוא, בקדמיתא אכלתון מצות, דקיימא סיהרא בפגימותא, ואקרי לחם עני, מכאן ולהלאה האי לחם מאתר אחרא להוי. מאי הוא. דכתיב, (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. לא מן סיהרא כההוא זמנא, אלא מן השמים ממש, כמה דכתיב, (בראשית כז) ויתן לה האלהים מטל השמים.

תרגום לעברית

ואם תאמר שנפרעו בימי יהושע - לא כה, אלא אותם שכתוב (יהושע ה) וכל העם הילודים במדבר בדרך וגו'. אחר שנפרעו, אמר הקדוש ברוך הוא, בהתחלה אכלתם מצות, כשעמדה הלכנה בפגימתה, ונקרא לחם עני. מכאן ולהלאה לחם זה יהיה ממקום אחר. מה הוא? שכתוב (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. לא מהלכנה כמו אותו זמן, אלא מן השמים ממש, כמו שכתוב ויתן לה האלהים מטל השמים.

טקסט הזהיר

וישראל קדישין, נטרין אינון יומין דעאלו תחות גדפוי דשכינתא, ונטרין ההוא נהמא דאתיא מסטרהא, ועל דא כתיב, (שמות כג) את חג המצות תשמר וגו', וכתיב ושמרתם את המצות. מהו ושמרתם את המצות. כמה דאת אמר, (שמות יט) ושמרתם את בריתי. וכלא בחד דרגא סלקא ואתאחד.

וַיִּשְׂרָאֵל הַקְדוֹשִׁים שׁוֹמְרִים אוֹתָם יָמִים שְׁנֹכְנְסוּ תַּחַת כְּנָפֵי הַשְּׂכִינָה, וְשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ לֶחֶם שֶׁבָּא מִצָּדָה, וְעַל זֶה כָּתוּב אֵת חֵג הַמִּצּוֹת תִּשְׁמֹר וְגו', וְכָתוּב וְשָׁמַרְתֶּם אֵת הַמִּצּוֹת. מָה זֶה וְשָׁמַרְתֶּם אֵת הַמִּצּוֹת? כִּמּוֹ שְׁנֶאֱמַר (שם יט) וְשָׁמַרְתֶּם אֵת בְּרִיתִי, וְהִכַּל בְּדֶרֶגָה אַחַת עוֹלָה וְנֶאֱחָז.

◆ הקטע מתחיל בדף זה וממשיך בדף הבא (מ ע"ב) ◆

טקסט הזוהר

וְאִי תִימָא מִשָּׁה הֵיךְ לֹא פָּרַע לָהּ. אֵלָּא, בְּגִין דְּלֹא יִתְעַכְּבוּן יִשְׂרָאֵל תַּמָּן עַד דִּיתְסִיאוּ, וְעַל דָּא כְּתִיב, (דברים טז) שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עָלֶיךָ מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מֵאִי טַעְמָא לֶחֶם

תרגום לעברית

וְאִם תֹּאמַר, אֵיךְ מִשָּׁה לֹא פָּרַע אוֹתָם? אֵלָּא כְּדִי שֶׁלֹּא יִתְעַכְּבוּ שֵׁם יִשְׂרָאֵל עַד שִׁיתְרַפְּאוּ, וְעַל זֶה כָּתוּב שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל עָלֶיךָ מִצּוֹת לֶחֶם עֲנִי. מָה הַטַּעַם לֶחֶם עֲנִי? מִשּׁוּם כִּי בְּחַפְזוֹן יֵצֵאת וְגו', וְכָתוּב וְלֹא יָכֻלוּ לְהִתְמַהֵמֶה.

מקור ומהדורה

הטקסט הארמי והתרגום לעברית: אתר תורת אמת (toratemetfreeware.com) — © ר' פנחס ראובן שליט"א.

מופץ שלא למטרות רווח, בכפוף לרישיון Creative Commons ייחוס – שימוש לא מסחרי – שיתוף זהה 2.5 (CC BY-NC-SA 2.5):

creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5

עיצוב הדף: זוהר היומי.